

1.1 การริเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหง

เนื่องจากประเทศไทยประสบปัญหาการจัดการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย เป็นเวลาหลายปีต่อเนื่องกัน กล่าวคือผู้ที่สำเร็จ มศ. 5 ที่ประสงค์จะเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา แต่สอบเข้าไม่ได้เป็นจำนวนมากในแต่ละปีการศึกษา

สำหรับผู้สมัครสอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้ปีละมาก ๆ นี้ ใ้มีผู้ทำวิทยานิพนธ์ตามหลักวิชาและการวิจัย ใ้ผลจากการวิจัยว่า ยังมีนักเรียนอีกจำนวนหนึ่ง (ประมาณ 10 % ของผู้ที่เข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้) มีมาตรฐานเพียงพอที่จะเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยได้ แต่โดยเหตุที่เราไม่ทันใจนัก นักเรียนเหล่านี้จึงไม่มีโอกาสได้เข้าศึกษา

จากปัญหาดังกล่าวนี้ จึงเป็นแรงผลักดันใ้ฝ่ายนิติบัญญัติใ้เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัย ใ้เปิดสอนแบบตลาดวิชา โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วย นายประมวล กุลมาตย์ นายสวัสดิ์ คำประกอบ นายถ่วง เอี่ยมศิริดา นายศ อินทรโกมาลย์สุต นายสุรินทร์ เทพกาญจนา นายประสิทธิ์ ชูพินิจ และนายชิน รวีวรรณ ได้ร่วมกันเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งมหาวิทยาลัยยังไม่มีชื่อ ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องนี้ ในคราวประชุมสภาผู้แทนครั้งที่ 17/2512 สามัญ ในวันที่พฤหัสบดีที่ 9 ตุลาคม 2512 โดยมีนายประมวล กุลมาตย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดชุมพร ใ้ใ้เหตุผลเกี่ยวกับการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ ส่วนหนึ่งว่า

..... เนื่องจากว่า ปัจจุบันนี้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับ มศ. 5 หรือเทียบเท่ามีจำนวนมาก และนับวันจะมากยิ่งขึ้น เพราะความจำเป็นในการศึกษาเล่าเรียนของประชาชนพลเมือง ดังปรากฏในปีที่แล้ว มีนักศึกษาที่จบ มศ. 5 หรือเทียบเท่ามีจำนวนถึง 30,000 คน

1. กำแหง พลงกูร "บทบาทวิทยาลัยเอกชน", วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ, (4 : 2 : กันยายน 2512), หน้า 4
2. ประมวล กุลมาตย์ "การพิจารณาพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย", รัฐสภาสาร, (18 : 6 : พฤษภาคม 2513), หน้า 27

และจำนวนนักศึกษาเหล่านี้ก็ไม่มีโอกาสที่จะศึกษาเล่าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้ เพราะมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่มีอยู่ในประเทศไทย ณ บัดนี้มีจำนวนน้อย รับนักศึกษาได้เพียง 9,900 คน เท่านั้น จำนวนนักศึกษาที่เหลืออยู่ประมาณ 20,000 คน ก็เป็นอันต้องว่างเหว ประสบความล้มเหลวในชีวิต..... ถ้าหากเราปล่อยให้ให้นักศึกษาทางไปศึกษาในต่างประเทศ จำนวนมากแล้ว เงินตราของประเทศไทยก็จะไปสู่ต่างประเทศปีละเป็นจำนวนมาก จำนวนนักศึกษาที่มีอยู่ในต่างประเทศเวลานี้ประมาณ 30,000 คน จำนวนค่าใช้จ่ายซึ่งคนไทยต้องเอาไปใช้จ่ายในต่างประเทศแล้ว ปีละประมาณ 600 ล้านบาท.....³

พระราชบัญญัติ³ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2514 เรียกว่า พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2514 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ดังนี้ มาตรา 5 ให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นมหาวิทยาลัยหนึ่ง เรียกว่ามหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นสถานการศึกษาและวิจัยแบบทศาควิชา มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาระดับปริญญาตรีและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัยส่งเสริมวิชาการ และวิชาชีพชั้นสูง และทำนุบำรุงวัฒนธรรม⁴

เนื่องจากเหตุผลที่กล่าวมาตอนต้นแล้วว่า ประเทศไทยประสบปัญหาในทางการศึกษา เพราะผู้ที่จบ มศ. 5 หรือเทียบเท่าที่มีความประสงค์ จะศึกษาต่อในชั้นอุดมศึกษา หรือมหาวิทยาลัย มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี แต่ที่เรียนมีจำกัด จึงมีนักศึกษาจำนวนหนึ่งที่ต้องผิดหวัง เพราะไม่มีโอกาสที่จะศึกษาต่อได้ ซึ่งนับวันจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นได้จาก "ปี พ.ศ. 2511 มีผู้สมัครเข้าศึกษาต่อในชั้นอุดมศึกษาจำนวน 25,613 คน แต่สถาบันต่าง ๆ รวมกันรับได้เพียง 8,585 คน ปี พ.ศ. 2512 มีผู้สมัคร จำนวน 28,551 คน สถาบันต่าง ๆ รับได้เพียง 8,983 คน"⁵ สถิติในแต่ละปี แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีความประสงค์จะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาตกค้างอยู่เป็นจำนวนมาก และจะเพิ่มมากขึ้นอยู่เรื่อย ๆ

3. ประมวล กฎหมาย "การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย", รัฐสภาสาร, (18 : 6 : พฤษภาคม 2513) หน้า 27,28
4. ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 88, ตอนที่ 24, (2 มีนาคม 2514), หน้า 90
5. กองวางแผนการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, สถิติเพื่อการวางแผนการศึกษา 2512/1969, (พระนคร: โรงพิมพ์การศาสนา, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์), หน้า 124

ถ้าพิจารณาจากเหตุผลในการประกาศพระราชบัญญัตินี้ ประกอบกับข้อความใน มาตรา 5 พอจะสรุปได้ว่า การตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหงขึ้นมา มีเหตุผลที่สำคัญ กล่าวคือ

- 1.1.1 เพื่อแก้ปัญหาที่เรียนสำหรับผู้ที่ประสงค์จะศึกษาในระดับอุดมศึกษา
- 1.1.2 เพื่อให้การศึกษาแก่ชนทุกชั้น เป็นการสร้างคนให้มีคุณภาพ ให้มีความรู้ความสามารถ
- 1.1.3 เพื่อป้องกันการสูญเสียเงินตราต่างประเทศ โดยสกัดกั้นมิให้นักศึกษาไปหาที่อื่นเรียนในต่างประเทศ เพราะในแต่ละปีมีนักศึกษาไปหาที่เรียนในต่างประเทศเป็นจำนวนมิใช่น้อย

1.2 ที่มาของปัญหา

การที่รัฐสภาได้ตราพระราชบัญญัตินี้ ออกมา มีใ้ความหมายว่า การจัดตั้งมหาวิทยาลัยได้เสร็จสิ้นไปแล้ว หากแต่เป็นการเริ่มต้นของปัญหาทางปฏิบัติเท่านั้น ทั้งนี้เพราะการจัดตั้งมหาวิทยาลัยในลักษณะดังกล่าว มิได้มีการเตรียมการวางแผนล่วงหน้า จึงมีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เอาไว้อย่างหลายอย่าง ซึ่งอุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่งที่ได้เผชิญมาตั้งแต่เริ่มเปิดรับสมัครนักศึกษาในปีแรก จนกระทั่งถึงปัจจุบันก็คือ ปัญหาในการลงทะเบียนเรียนของนักศึกษา

เนื่องจากพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการจัดตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยนี้ ดำเนินการสอนแบบตลาดวิชา จึงทำให้มหาวิทยาลัยต้องรับนักศึกษาอย่างกว้างขวาง และไม่จำกัดจำนวน ในปีแรกที่เปิดดำเนินการ จึงมีนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนไว้เป็นจำนวนถึง 40,966 คน

เมื่อมีนักศึกษามากมายเช่นนี้ ปัญหาการลงทะเบียนเรียนของนักศึกษา จึงเป็นปัญหาที่ยังยาก นอกจากสาเหตุที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีนักศึกษาเป็นจำนวนมากแล้ว ยังมีสาเหตุอื่นที่ทำให้เกิดปัญหาการลงทะเบียนเรียนอีกมากมาย ซึ่งพอจะสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1.2.1 ปัญหาที่เกิดจากนักศึกษาต่างจังหวัด ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมดของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปรากฏว่าในจำนวนนี้มีนักศึกษาที่เป็นคนต่างจังหวัด กล่าว คือ ภาคแรก ปีการศึกษา 2514 มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนไว้ทั้งหมดจำนวน 40,966 คน แต่มี

นักศึกษาจำนวนประมาณ 27,885 คน (ตามที่ไต่แจ้ไว้ในหลักฐานการขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา) เป็นนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด เมื่อเป็นเช่นนี้ปัญหาการลงทะเบียนก็เกิดขึ้น เพราะจะต้องให้บริการที่รวดเร็ว และถูกต้อง หากมีการผิดพลาด ก็จะทำให้การแก้ไขได้ยาก เนื่องจากนักศึกษาเหล่านี้ได้เค้นทางกลับภูมิลำเนาของตนแล้ว

1.2.2 เวลาเรียนของแต่ละภาคมีจำกัด เนื่องจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ดำเนินการศึกษาแบบทวิภาค (Semester basis) โดยแบ่งเวลาศึกษาในปีการศึกษาหนึ่ง ออกเป็น 2 ภาค ปกติ คือ ภาค 1 (First semester) และภาค 2 (Second semester) และภาคฤดูร้อน (Summer session) ภาค 1 และภาค 2 ใช้เวลาภาคละ 18 สัปดาห์ (เรียนในชั้น 16 สัปดาห์ กับสอบได้ 2 สัปดาห์ และภาคฤดูร้อนใช้เวลา 8 สัปดาห์ (เรียนในชั้น 7 สัปดาห์ กับสอบได้ 1 สัปดาห์)

เมื่อเวลาเรียนของแต่ละภาคเรียนมีจำกัดเช่นนี้ จึงมีผลกระทบกระเทือนต่อการลงทะเบียนด้วย กล่าวคือ เวลาที่จะใช้ในการเตรียมตัวเพื่อการลงทะเบียนในภาคต่อ ๆ ไป ก็จะถูกจำกัดด้วย

1.2.3 ปัญหาที่เกิดจากการขอเพิ่มและลดวิชาเรียน หลังจากที่นักศึกษาได้ลงทะเบียนเรียนไว้แล้ว อาจมีนักศึกษาบางส่วนที่ต้องการขอเพิ่มหรือลดวิชาเรียน แต่เนื่องจากนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีจำนวนมาก อัตราส่วนของนักศึกษาที่จะขอเพิ่มหรือลดจำนวนวิชาเรียนก็ย่อมมากเช่นด้วย ซึ่งการดำเนินงานในช่วงนี้มีเวลาจำกัดมาก และงานเพิ่มหรือลดวิชาเรียนนี้ มีผลต่อเนื่องไปถึงงานอันดับต่อไปด้วย

1.2.4 ปัญหาที่เกิดจากห้องเรียนของมหาวิทยาลัยมีที่จำกัด เนื่องจากนักศึกษาของมหาวิทยาลัย มีจำนวนมาก แม้จะมีนักศึกษาบางส่วนที่ไม่ได้มาเรียนก็ตาม แต่จำนวนของนักศึกษาที่มาเรียนอย่างสม่ำเสมอทุกวันนี้ก็มีจำนวนสูงอยู่ จึงทำให้เกิดปัญหาห้องเรียนมีไม่พอ ซึ่งปัญหานี้มีผลกระทบกระเทือนถึงการลงทะเบียนเรียนด้วย กล่าวคือ เมื่อนักศึกษา

-
6. "ขอบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี 2514", กฎหมายและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยรามคำแหง, (พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2515), หน้า 23

โคลงทะเลเขียนเรียบร้อยแล้ว จำเป็นที่แผนกทะเลเขียน จะต้องทราบว่า ภาระงานวิชาใดในภาคเรียนนั้น ๆ มีนักศึกษาเข้าเรียนเป็นจำนวนเท่าไร เพื่อจะได้ส่งรายการจำนวนนักศึกษาที่สมัคร เรียนในแต่ละวิชาให้กับแผนกจัดสถานที่เรียน เพื่อแผนกจัดสถานที่เรียนจะได้สามารถจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับจำนวนของนักศึกษาในแต่ละภาระงานวิชา

1.2.5 ปัญหาที่เกิดจากกำลังคนมีไม่เพียงพอ ปัญหานี้เกิดขึ้นเพราะจำนวนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมีมาก และเวลาที่กำหนดให้ในแต่ละภาคเรียนมีจำกัด ฉะนั้นถ้าหากจะอาศัยกำลังคนนั้นจะไม่สามารถทำให้งานคานการลงทะเลเขียนเรียนนี้สำเร็จภายในเวลาที่ต้องการได้

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ ปัญหาการลงทะเลเขียนเรียนของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยรามคำแหง และจะเน้นหนักถึงวิธีการนำเอาเครื่องคอมพิวเตอร์มาช่วยในการลงทะเลเขียนเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญของงานคานการลงทะเลเขียนเรียน เพราะมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีนักศึกษาจำนวนมาก จำเป็นที่จะต้องอาศัยวิธีการลงทะเลเขียนที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็วและอำนวยความสะดวกให้ทั้งทางนักศึกษา และทางมหาวิทยาลัย ให้มากที่สุด ฉะนั้นวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการวิจัยครั้งนี้ จึงพอสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

- 1.3.1 เพื่อให้งานคานการลงทะเลเขียนเรียนของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยรามคำแหงดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และประหยัด
- 1.3.2 เพื่อนำวิชาการทางด้านเทคนิคมาประยุกต์กับงานคานการลงทะเลเขียนเรียน
- 1.3.3 เพื่อสร้างระบบการลงทะเลเขียนโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์
- 1.3.4 เพื่อเป็นแนวทางที่จะให้มีการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

เนื่องจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นมหาวิทยาลัยที่คั้งขึ้นใหม่ ฉะนั้นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการลงทะเลเขียนเรียนของนักศึกษาจึงยังไม่แน่นอน เพียงพอที่จะศึกษาได้อย่าง

กว้างขวาง ดังนั้นขอบเขตของปัญหาสำหรับการวิจัยครั้งนี้ จึงเน้นหนักเฉพาะกรณี การลงทะเบียนเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงในระยะเริ่มต้น คือระหว่าง ปี พ.ศ. 2515 - 2516 เท่านั้น

1.5 ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัยครั้งนี้

ผู้ทำการวิจัยคาดว่า จะได้รับประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

- 1.5.1 ได้สร้างระบบการลงทะเบียนโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถนำไปดัดแปลงเพื่อใช้ในการลงทะเบียนเรียนในสถานศึกษาอื่น ๆ ได้
- 1.5.2 ก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการปรับปรุงการบริหารงานด้านการลงทะเบียนเรียนของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
- 1.5.3 เป็นแนวทางที่จะให้มีการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต
- 1.5.4 เป็นการเริ่มต้นนำเอาประโยชน์ด้านหนึ่งของคอมพิวเตอร์มาใช้ช่วยในการลงทะเบียนเรียน

1.6 วิธีที่จะดำเนินการวิจัย

ผู้ทำการวิจัยสนใจและได้ติดตามวิธีและผลการลงทะเบียนเรียนในมหาวิทยาลัยรามคำแหง มาโดยตลอด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 ในฐานะที่ผู้ทำการวิจัยปฏิบัติราชการอยู่ที่มหาวิทยาลัยนี้ เพราะฉะนั้น วิธีที่จะดำเนินการวิจัยจึงทำได้ 3 แบบ คือ

- 1.6.1 สังเกตการณ์และประสบการณ์ตรง ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานอยู่ในแผนกทะเบียนของมหาวิทยาลัยนี้
- 1.6.2 สัมภาษณ์สอบถามปัญหาจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการลงทะเบียนเรียนของมหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยตรง
- 1.6.3 ศึกษารวบรวมข้อมูล เอกสารจากตำรา และเอกสารทางราชการตลอดจน

เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของ ข้อมูลแทบทั้งหมด ที่รวบรวมได้ ถือเป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) ที่น่าเชื่อถือ และเป็นการเพียงพอแก่การศึกษาคนควา ซึ่งคาดว่าจะสามารถทำให้ได้รับข้อสรุปเกี่ยวกับปัญหาและวิธีแก้ปัญหาในการลงทะเบียนเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง และอาจนำไปปรับปรุงเพื่อใช้กับงานคานอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันได้ด้วย